

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 4, No 1 (1953)

ΑΙ ΓΑΣΤΡΟΤΟΜΑΙ ΤΩΝ ΒΟΟΕΙΔΩΝ

I. ΜΑΚΡΙΔΗΣ

doi: [10.12681/jhvms.17537](https://doi.org/10.12681/jhvms.17537)

Copyright © 2018, I. ΜΑΚΡΙΔΟΥ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΜΑΚΡΙΔΗΣ Ι. (1953). ΑΙ ΓΑΣΤΡΟΤΟΜΑΙ ΤΩΝ ΒΟΟΕΙΔΩΝ. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 4(1), 298-302. <https://doi.org/10.12681/jhvms.17537>

ΑΙ ΓΑΣΤΡΟΤΟΜΑΙ ΤΩΝ ΒΟΟΕΙΔΩΝ

Ἰ π ο

Ι. ΜΑΚΡΙΑΔΟΥ

Διευθυντοῦ Ἀγροτικοῦ Κτηνιατρικοῦ Γιδᾶ

Ἡ ἐγχείρησις αὕτη ἐπιχειρηθεῖσα κατὰ διαφόρους μεθόδους ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ἐδιδάσκετο μέχρι πρὸ εἰκοσαετίας ὡς ἔχουσα ἐνδείξεις εἰς δύο περιπτώσεις: 1) Κυρία ἐνδείξεις. Κένωσις τῆς μεγάλης κοιλίας εἰς περιπτώσιν φόρτου. 2) Ἀναζήτησις ξένου σώματος ἐντὸς τοῦ στομάχου καί, εἰς περιπτώσιν εὐρέσεώς του, ἐξαγωγή αὐτοῦ.

Δοθέντος ὅμως ὅτι ἀφ' ἐνὸς τὸ ποσοστὸν ἐπιτυχίας ἦτο μικρὸν μὲ τὰς παλαιὰς τεχνικάς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ κένωσις ἐπιτυγχάνεται συνήθως διὰ τῆς φυσικῆς ὁδοῦ, ἐνῶ διὰ τὴν παρουσίαν τοῦ ξένου σώματος δὲν προηγείτο ἀσφαλῆς διάγνωσις, ἡ ἐγχείρησις αὕτη ἐλάχιστα συνεκράτει τὴν προσοχὴν τῶν ἀσκούντων Κτηνιάτρων.

Νέαν ὄψησιν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἔδωκε τὸ 1934 ὁ Götze, κυρίως δὲ τὸ 1938 ὁ Noesen (1) διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῶν πορισμάτων τῆς πείρας του ἐπὶ, πλέον τῶν 250 ἐπεμβάσεων. Κύριον σημεῖον τῆς πραγματείας του εἶναι ἡ διάγνωσις τῆς παρουσίας τραυματίζοντος ξένου σώματος πρὸ τῆς τομῆς. Ταύτην ἐπιτυγχάνει διὰ σειρᾶς δοκιμῶν τὰς ὁποίας περιγράφει ἐν θαυμαστικῇ λεπτομερείᾳ. Τινὲς ἐκ τούτων, ὡς λέγει, παραλαμβάνει ἀπὸ τὸν Götze. Ἠκολούθησαν ἕκτοτε πλεῖσται δημοσιεύσεις ἐνθα ἀνασκοποῦνται αἱ δοκιμαὶ καὶ ἡ τεχνικὴ τοῦ Noesen καὶ ἐπιβεβαιοῦται ἡ ἐπιτυχία τῆς μεθόδου. * Θεωροῦμεν ὡς ἐκ τούτου περιττὸν νὰ ἐπανεέλθωμεν εἰς τὴν ἀνασκόπησιν τῶν δεδομένων αὐτῶν, καταστάντων ἤδη κλασσικῶν.

Σημειοῦμεν μόνον ὅτι ἐφαρμόζοντες τὰς δοκιμὰς τοῦ Noesen ἀπὸ τοῦ 1938 μέχρι σήμερον, ἐπὶ παντὸς βοοειδοῦς μὲ ἐσωτερικὴν πάθησιν

* Ἐσχάτως δύο Ρῶσοι ἐπεμβαίνουν εἰς τὴν κοιλίαν τῶν βοοειδῶν ἐνεργοῦντες τομὴν μεταξὺ τοῦ ἀριστεροῦ ὑποχονδρίου καὶ τοῦ ξιφοειδοῦς, ἧτις, ὡς λέγουν, ἐπιτρέπει τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ Κεφρυφάλου ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς. Ἐπίσης, ὅταν ὑπάρχει ἀνάγκη, ἐπεκτείνουν τὴν τομὴν των πρὸς τὰ ἔμπροσ δι' ἔκτομῆς τμήματος τῆς 7ης καὶ 8ης πλευρᾶς, καὶ εἰσέρχονται δι' αὐτῆς εἰς τὴν θωρακικὴν κοιλότητα πρὸς ἐξερεύνησιν καὶ ἐνδεχομένην θεραπείαν τοῦ περικαρδίου. Τοῦτο ἐπιτυγχάνουν χωρὶς νὰ διανοίξουν τὸν ὑπεζωκότα τὸν ὁποῖον μόνον ἀποκολλοῦν, παραμένοντες ἔκτος τῆς κοιλότητός του.

εὔρομεν αὐτὰς ἀρίστας. Μόνοι των μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ἀποφανθῶμεν μετὰ βεβαιότητος περὶ ὑπάρξεως ἢ μὴ τραυματίζοντος ξένου σώματος.

Τὸν «Ἡλεκτρικὸν Ἀνιχνευτὴν», ὁ ὁποῖος ἐφευρέθη ἔκτοτε, δὲν τὸν ἐχρησιμοποίησαμεν καὶ δὲν γνωρίζομεν βεβαίως ἐκ πείρας πόσον εὐκρινῶς εἰδοποιεῖ δι' ἐν μετὰλλινον σῶμα ἐντὸς τοῦ στομάχου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἢ ἀξία τῆς πληροφορίας του εἶναι πολὺ σχετική. Ἐκεῖνο ὅπερ μᾶς ἐνδιαφέρει εἶναι ἐὰν τὸ ὑπάρχον ξένον σῶμα τραυματίζει ἢ ὄχι, συνεπῶς μόνον μετὰ δοκιμὰς θετικὰς θὰ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ ὁ Ἀνιχνευτὴς πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῆς διαγνώσεως, κυρίως δὲ πρὸς ἀποκλεισμόν τῆς Σπλαχνικῆς Φυματιώσεως αἱ ἀλλοιώσεις τῆς ὁποίας, ὡς λέγει ὁ Noesen, εἶναι ἐπώδυνοι καὶ δύναται νὰ ὀδηγήσουν εἰς σφάλμα.

Ἀναμφισβητήτως, ὡς λέγει ὁ Vicard (2) ὁ Ἀνιχνευτὴς εἶναι χρήσιμος κατὰ τοῦτο: Προτρέπει εὐκολώτερον εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐγχειρήσεως τὸν ἰδιοκτήτην . . καὶ τὸν Κτηνίατρον, θὰ προσθέσωμεν ἡμεῖς. Ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἐνδεχόμενον ἢ ὑπ' αὐτοῦ προσφερομένη ὑπηρεσία νὰ εἶναι πολλὰκις ἀρνητική. Πάντως ὅταν αἱ δοκιμαί καὶ ἡ κλινικὴ μας διαίσθησις δὲν μᾶς πείθουν, πρέπει νὰ προσέχωμεν πολὺ ὅπως μὴ ἐπηρεασθῶμεν ἐσφαλμένως ἀπὸ τὸν συριγμὸν τοῦ «καινοῦ τούτου δαιμονίου».

ΗΜΕΤΕΡΑΙ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

Ἡ ἐξέτασις κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα 14 ἐτῶν, μερικῶν χιλιάδων βοοειδῶν, μᾶς ὠδήγησεν εἰς μίαν δεκάδα θεικῶν διαγνώσεων, εἰς τὰς ἐξ τῶν ὁποίων ἐπενέβημεν. Διὰ τὰς λοιπὰς ὁμως ὄχι εἴτε διότι δὲν ἦτο τοῦτο συμφέρον λόγῳ τῆς μεγάλης ἡλικίας τοῦ ζώου εἴτε διότι δὲν ἐπέισθη ὁ ἰδιοκτήτης καὶ ἐπροτίμησε τὴν πώλησιν τοῦ ζώου πρὸς σφαγὴν. Αἱ περιπτώσεις μας δὲν εἶναι ἀσφαλῶς πολλαὶ συγκρινόμεναι πρὸς τὰς 250 τοῦ Noesen. Εἶναι ὁμως φυσικὸν τὸ ἀτύχημα τοῦτο νὰ μὴ εἶναι παρ' ἡμῶν τόσον συχνὸν ὅσον εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, ὅπου ἀφ' ἐνὸς ἡ τεχνικὴ πρόοδος—καὶ μὲ αὐτὴν καὶ τὰ σιδηρᾶ ἀπορρίματα—ἔχει κατακτίσει ἀπὸ ἐτῶν τὴν ὑπαιθρον καὶ ἀφ' ἐτέρου ἡ διατροφή τῶν ζώων γίνεται καθ' ὅλον τὸ ἔτος διὰ παρεσκευασμένων τροφῶν καὶ ἐντὸς κατοικημένων τόπων. Προβλέπομεν πάντως ὅτι εἰς τὸ μέλλον τὸ ἀτύχημα τοῦτο θὰ συναντᾶται συχνότερον λόγῳ τῆς συντελουμένης μεταμορφώσεως τῆς ὑπαιθρου μας.

Ἐκ τῶν ἐξ ἐπεμβάσεών μας θὰ ἀναπτύξωμεν κάπως ἐκτενέστερον τὰς δύο πρώτας αἱ ὁποιαὶ ἀπετέλεσαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ τὰ πρώτα βήματά μας.

Ἡ πρώτη, εἰς Μερσίαν - Γρεβενῶν, χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1939, ἐν ἔτιος δηλαδὴ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀνωτέρω πραγματείας, ἀφεώρα δὲ ζῶον τοῦ γεωργοῦ Σάββα Π. Βοῦς ἐργασίας μὲ θετι-

κὰς ὄλας τὰς δοκιμὰς ἀλλὰ καὶ μὲ σημεῖα—εὐαισθησία ὄλης τῆς κοιλιακῆς ἐπιφανείας—πείθοντα ὅτι ἔχουν ἐπέλθει ἐπιπλοκαὶ καὶ ὅτι εἶναι πλέον ἀρχὰ δι' ἐγχείρησιν. Ἐπεμβαίνομεν, παρὰ ταῦτα, δοκιμαστικῶς, ὄντως δὲ ἀνευρίσκομεν ἐν καρφίον αἰχμηρὸν ἐνσφηνωμένον εἰς τὸν Κεκρυφάλου (Reti-culum). Μετ' αὐτοῦ ἀνασύρομεν καὶ δύο ἄλλα ἄνευ αἰχμῆς καὶ ἐλεύθερου ἐντὸς τῶν τροφῶν τοῦ ἰδίου στομαχικοῦ διαμερίσματος. Τὴν ἐπομένην ἢ κατάστασις τοῦ ζῶου ἐπέβαλε τὴν σφαγὴν του. Οὕτω ἔσχομεν διαγνωστικὴν μόνον ἐπιτυχίαν ἀλλὰ καὶ αὐτὴ μόνη μᾶς ἦτο ἀρκετὴ διὰ τὴν πρώτην ἐπέμβασίν μας.

Δευτέραν περίπτωσιν ἔσχομεν κατὰ τὸ θῆρος τοῦ 1943 εἰς Ἀγαλαίους - Γρεβενῶν. Ἐπρόκειτο περὶ ζῶου τοῦ γεωργοῦ Γρηγ. Κ., Βοῦς ἐργασίας μὲ ἐλάττωσιν ὀρξέως καὶ ἔλλειψιν κενώσεων ἀπὸ τριημέρου. Μερικαὶ ἐκ τῶν δοκιμῶν ἦσαν θετικαὶ αἱ δὲ λοιπαὶ ἀρνητικαὶ. Ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐκ τῆς πρώτης μας διαγνωστικῆς ἐπιτυχίας, ἐπεμβαίνομεν ἀμέσως χωρὶς δευτέραν ἐξέτασιν. Αἱ ἀναζητήσεις μας ὅμως ἐντὸς τοῦ Κεκρυφάλου, παραταθεῖσαι καὶ πέραν τοῦ δέοντος οὐδὲν ἀποδίδουν. Ξένον σῶμα δὲν ὑπάρχει. Συρράπτομεν κανονικῶς. Ἡ ἐξέλιξις εἶναι ἐπιτυχῆς καὶ τὸ ζῶον ἰᾶται ἀπὸ τὴν δυσπεψίαν του, προφανῶς χάρις εἰς τὴν ἐπίμονον ἀναμόχλευσιν τοῦ περιεχομένου τοῦ στομάχου του. Ἐπρόκειτο περὶ διαγνωστικῆς ἀποτυχίας ἣτις μᾶς ἐχρησίμευσεν ὡς μάθημα. Ἦδη δὲν ἐπεμβαίνομεν εἰμὴ μόνον ὅταν ὄλαι αἱ δοκιμαὶ εἶναι θετικαὶ καὶ διαπιστοῦνται αὐταὶ εἰς δύο καὶ τρεῖς ἐξετάσεις. Ἐκτοτε συνητήσαμεν πλείστας περιπτώσεις δυσπεψίας ἢ καὶ ἀπλῶς προχωρημένης ἐγκυμοσύνης, ὅπου αἱ δοκιμαὶ δύνανται πρὸς στιγμὴν νὰ ἐκληφθοῦν ὡς θετικαὶ.

Ἀκολουθοῦν ἄλλαι τέσσαρες ἐπεμβάσεις μας γενόμεναι ὄλαι εἰς τὴν περιοχὴν Βεροίας - Γιῶν ἀπὸ τοῦ 1949 μέχρι τοῦ 1951 εἰς τὰ χωρία Γεωργιανοί, Λουδίας καὶ Καμποχώρι (δύο περιπτώσεις).

Εἰς ὄλας ἀνεύρομεν τραυματίζον ξένον σῶμα συνοδευόμενον πάντοτε σχεδὸν καὶ ἀπὸ ἐν ἢ περισσότερα ἐλεύθερα τοιαῦτα. Μερικὰ ἐκ τούτων δὲν ἦσαν ἐνσφηνωμένα εἰς τὸ τοίχωμα τοῦ στομάχου ἀλλ' ἀπλῶς μεταξὺ τῶν κελλίων τοῦ Κεκρυφάλου εἰς τρόπον ὥστε ἢ ἀφαίρεσις των νὰ ἀπαιτήσῃ κάποια ἐλξιν διὰ τοῦ κεκαμμένου δακτύλου. Ἦσαν δὲ κυρίως ἦλοι ἄνευ αἰχμῆς ἢ, πεπλατυσμένοι, προφανῶς λόγῳ διόδου των διὰ τῆς ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, καὶ ἔφερον εἰς τὰ ἄκρα ἢ καὶ καθ' ὅλον τὸ μῆκος των πολλαπλὰς μικρὰς αἰχμὰς (δοντάκια) ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν θὰ ἐνσφηνώοντο καὶ προφανῶς θὰ ἔμεναν ἐλεύθεροι.

Ἡ ἐπούλωσις ἔλαβε χώραν εἰς ὄλας τὰς περιπτώσεις κατὰ πρῶτον σκοπὸν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἀλλ' ἢ λοιπὴ ἔκβασις ὑπῆρξεν εὐνοϊκὴ εἰς τὰς τρεῖς μόνον τοιαύτας. Εἰς τὴν τετάρτην, παρὰ τὴν ἐπούλωσιν τοῦ δέρματος, ἐξεδηλώθη περιτονίτις καὶ ἐδέησε νὰ σφαγῇ τὸ ζῶον τὴν ὀγδόην μετὰ

τὴν ἐγχείρησιν ἡμέραν. Ἡ ἀποτυχία αὕτη ὀφείλετο εἰς τὸ γεγονός ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς Μεγάλης κοιλίας, παρὰ τὴν προηγηθεῖσαν δίαιτον, εὐρέθη ὑδαρὲς κατὰ τὴν διάνοιξιν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐμολύνθησαν τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς μετὰ τὴν συρραφὴν τῶν καὶ τὴν ἐπανεισαγωγὴν τοῦ στομάχου εἰς τὸ κοιλιακὸν κύτος. Ἐπηρεολούθησε περιτονίτις. Ἡ περίπτωσις αὕτη σπανίως συναντωμένη, λέγει ὁ Noesen, ἐπιβάλλει ἀλλαγὴν τεχνικῆς. Ἡ τομὴ δὲν πρέπει νὰ κλείεται, ἀλλὰ νὰ μένη χαίνουσα, κατόπιν συρραφῆς ἐκίστου χεῖλους τῆς πληγῆς τῆς Μεγάλης κοιλίας πρὸς τὸ ἀντίστοιχον τῶν τοιχωμάτων, μέχρις ἐπουλώσεως. Μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Πενικιλίνη θὰ ἀποτρέψῃ τὴν περιτονίτιδα δὲν ἐφηροῦσαμεν τὴν τεχνικὴν αὐτὴν ἀλλ' ἐκλείσαμεν τὴν τομὴν κατὰ τὸ σῆμα, τοῦτο δὲ ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τῆς ἀποτυχίας μας. Πάντως εἰς πρόσφατον δημοσίευμα (*) ἀφορῶν 24 ἐπεμβάσεις ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιτυχιῶν φθάνει εἰς 17, δηλαδὴ τὰ 70,8 τοῖς ἑκατὸν τοῦ συνόλου.

Περὶ τῶν λοιπῶν τριῶν ζώων ἔχομεν πληροφορίας ὅτι τὸ ἐν ἐργάζεται κανονικῶς εἰς τὴν ἄρωσιν καὶ μία ἀγέλης, ἔγκυος 7 μηνῶν κατὰ τὴν ἐπέμβασιν, ἔτεκεν ἕκτοτε δίς.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α Τ Α

1) Ἡ παρουσία τραυματίζοντος ξένου σώματος εἰς τὸν Κεκρύφαλον τῶν βοοειδῶν, σπανία μέχρι σήμερον παρ' ἡμῖν, θὰ γίνῃ, ὡς προβλέπομεν συχνότερα λόγῳ τῆς συντελουμένης ἐπεκτάσεως τῆς τεχνικῆς προσόδου εἰς τὴν ὑπαιθρὸν μας καὶ τῆς βελτιώσεως τῶν τρόπων ἐκτροφῆς τῶν βοοειδῶν.

2) Ἡ ἐγχείρησις τῆς Γαστροτομῆς πρὸς ἐξαγωγὴν τοῦ θὰ εἶναι μία ἀπὸ τὰς ἀνάγκας τὰς ὁποίας θὰ ἔχη νὰ ἀντιμετωπίζῃ συχνὰ ὁ κτηνίατρος.

3) Μὲ ὀλίγην ἄσκησιν αἱ κλινικαὶ δοκιμαὶ δίδουν ἀπόλυτον βεβαιότητα διὰ τὴν διάγνωσιν τῆς ὑπόξεως ἢ μὴ τραυματίζοντος ξένου σώματος. Ὁ Ἡλεκτρονικὸς ἀνιχνευτὴς μόνον ἐπικουρικὴν ἀξίαν δύναται νὰ ἔχη. Αἱ πληροφορίες τοῦ δέον νὰ ἐρμηνεύωνται μετὰ περισκέψεως.

4) Αἱ δοκιμαὶ αὗται πρέπει νὰ ἐπαναληφθοῦν δίς καὶ τρίς πρὸς ἀποφυγὴν διαγνωστικοῦ σφάλματος, χωρὶς ὅμως τοῦτο νὰ γίνῃ αἰτία καθυστερήσεως τῆς ἐπεμβάσεως πέραν τῶν 5 ἡμερῶν ἀπὸ τῶν πρώτων συμπτωμάτων.

5) Πάσα διάγνωσις ἐπιπλοκῶν ἥτοι Γενικευμένης Περιτονίτιδος, Πνευμονίας ἢ Περικαρδίτιδος δέον νὰ ἀποκλείῃ τὴν ἐγχείρησιν.

6) Τέλος εἰς περίπτωσιν ἀνευρέσεως ὑγροῦ περιεχομένου, νὰ μὴ κλείεται ἡ Μεγάλη κοιλία ἀλλὰ νὰ ἀφίνεταί νὰ ἐπουλωθῇ μόνη ἐκτὸς τοῦ κοιλιακοῦ κήτους.

Περαιόντες θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ μεταφέρωμεν αὐτοῦσιαν τὴν παράγραφον μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Marcenac τελειώνει σχετικὴν πραγματείαν του⁽⁶⁾:

«Καθ' ὃν χρόνον ἡ σημασία τῆς χειρουργικῆς τῶν μεγάλων ζώων

ἐλαττώνεται εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὸν ἵππον, εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ μεταφέρωμεν ὠρισμένας ἐγχειρήσεις εἰς ἄλλα ζῴικὰ εἶδη πρὸς ἀποκατάστασιν ἰσοζυγίου χρησίμου εἰς τὴν δραστηριότητά μας.

Ἡ Γαστροτομή καὶ ἡ Ὑστεροτομή εἰσέρχονται εἰς τὸ πλαίσιον τῆς ἐμπράκτου ταύτης χειρουργικῆς τὴν ὁποίαν δὲν πρέπει νὰ διστάζωμεν νὰ υἱοθετοῦμεν καὶ νὰ ἐφαρμόζωμεν εἰς ὅλας τὰς ἐνδιαφερούσας εὐκαιρίας».

B I B Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

- 1) **Noesen**: Recueil de Med. Vétér., Alfort 1938, T. 114, σελ. 14.
- 2) **Vicard**: Recueil de Med. Vétér., Alfort 1949, T. 125, σελ. 693.
- 3) **Vicard**: Bulletin de l'Acad. Vét. de Fr. 1950, T. 23, σελ. 232.
- 4) **Clouet**: Bulletin de l'Acad. Vét. de Fr. 1950, T. 23, σελ. 235.
- 5) **Marcenac**: Recueil, Alfort, 1960, T. 126, σελ. 609. (Περιλαμβάνει ἐκτεταμένον Πίνακα Βιβλιογραφίας).
- 6) **Marcenac**: Canad. J. Comp. Med. and Vét. Sci., Nov. 1951, σελ. 269. (Περίληψις εἰς Journal Vét. Med. As/on Μάρτιος 1952, σελ. 133).
- 7) **V. d. LAAN**: Tijdschr. voor Diergeneesk. 1951, σελ. 735. (Περίληψις εἰς J.A.V.M.A. Ἀπρὶλ. 1952, Σελ. 222).
- 8) **Dectaryev καὶ Mitsek**: Veterina-riya 1951. T. 28, σελ. 37. (Περίληψις εἰς J.A.V.M.A. Μάιος 1952, σελ. 315).

R É S U M É

La gastrotomie chez les bovidés

par

Dr Jean Macridés

Directeur de l' Hôpital Vétérinaire de Gida

L'auteur relate six opérations de Gastrotomie chez des bovins, exécutées par lui suivant la technique, devenue déjà classique, de Noesen.

Il insiste sur la fidélité des épreuves de diagnostic et, ne s'étant jamais servi du Détecteur électronique, il pense que cet appareil ne peut avoir, pour le diagnostic de la présence d'un corps étranger vulnérant, qu'une valeur secondaire. Il note aussi la nécessité, dans le cas où le contenu stomacal serait trouvé liquide, de ne pas clore mais laisser le rumen se cicatrizer en dehors de la cavité abdominale.